

Bilag til dagsorden p. 6 fra Mauri Johansson (forslag fra medlem 6.5. 2015)

Forslag til beslutning om at sikre igangsættelse af lægefagligt forskningsarbejde angående helbredsmæssige skadevirkninger og sygelighed på mennesker der bor nær store vindmøller.

Danmark har siden 1970'erne udviklet, opstillet og eksporteret tiltagende store vindmøller (vm), som verdens førende eksportland. For tiden er der ca. 5 000 vm tilsluttet el-nettet i DK, mens ca. 3 000 er nedtaget i tidsrummet 1977 - 2015. Såvel møllehøjde som i sær den elektriske effekt er steget markant siden ca. år 2 000 og der opstilles på land nu møller med typisk en nominel effekt på 3 MW eller mere. Siden 1980'erne er der fremkommet et stort antal klager til vm-fabrikanter, centrale sundheds- og miljømyndigheder, kommuner mv., også fra læger og embedslæger. Antallet klager kendes ikke, da der ikke er regler for håndteringen af disse eller udpeget ansvarlige/berørte myndigheder. De gene -, symptom- og sygdomsramte naboer, blandt dem børn, gamle og personer med en række hyppigt forekommende kroniske lidelser, udgør sårbare grupper. I 1991 blev der udformet en vm-støjbekendtgørelse, der stort set fortsat er gældende, samt cirkulære med krav om en minimumsafstand på 4 gange møllehøjden til bolig der fortsat gælder. Der er foreskrevet målinger af kildestøj og støj udvendig ved bolig, men kun med A-filter forsynede dB-målere. Disse filtre fjerner store dele af den lavfrekvente og helt den s.k. infralyd (< 20 Hz, ned til 0 Hz, der er uhørbar for mennesket, men meget energirig og skadelig for mennesker og dyr (se vedhæftede fil). Dette blev allerede dokumenteret uvildigt i USA (N Kelley, Dept. of Energy) ved undersøgelser op til 3 km fra 2 MW forsøgsmøller og er bekræftet gentagne gange, senest i 2014-5. Derimod omtales helbredsrisikoen for mennesker overhoved ikke, men den benægtes endda af skiftende sundheds- og andre ministre. Vm er efter EU's Maskindirektiv (2006) definerede bl a som maskiner, bekræftet i gældende dansk lov nr. 155/2013 om indretning mv. af visse produkter – hvor vm eksplicit omtales i lovens bemærkninger. Men loven og direktivet håndhæves ikke i Danmark. Se dette link, med en række af de oprindelige artikler/rapporter vedhæftet i billedserien:

<http://cdn.knightlab.com/libs/timeline/latest/embed/index.html?source=0Ak2bgr7C0nhPdGR3S1IEekU3T3p4ZDhUNDdRV2Y2ZkE>

Det påfaldende er, at der kun har været meget beskednen lægelig deltagelse i forskning af helbredsbelastninger fra infra - og lavfrekvent (ILFN) støj, herunder fra vm, og i sær ikke i Danmark. Emnet vm og den potentielle og reelle sygdomsrisiko har heller ikke været omtalt i Ugeskrift for Læger, meddelt til landets læger eller befolkningen. Et forsøg på at få forskning igangsat i et samarbejde mellem SST og MST i 1995-6 blev pludselig stoppet. Siden er der intet sket her eller i udlandet, bortset fra en review der var biased. Menneskers sygdom kan indlysende nok ikke registreres eller diagnosticeres ved støjmålere alene. I sær ikke når man slet ikke måler i infraområdet (0 – 20 Hz), hvor det helt dominerende, men uhørlige, ”lyd”tryk fra vm er koncentreret (se de nedenstående billeder). Infralyd trænger igennem hele mennesket og påfører organer, væv, celler og molekyler skader der kan være kumulative. Den trænger ind i bygninger, uanset isolering, og svækkes kun langsomt og breder sig over mange kilometer.

Med ovenstående ultrakorte beskrivelse og dokumentation foreslår jeg at DASAMS generalforsamling pålægger bestyrelsen snarest at sikre igangsættelse lægedomineret forskning, der

er uafhængig af vm-industri og uden vm-relaterede interessekonflikter. Da den overvældende del af de danske landvindmøller er opstillet i (vest -) Jylland, og der på Herning Sygehus allerede findes læger der har forestået mindre undersøgelser af vm-naboer med problemer, såvel i arbejds-/miljømedicinsk og kardiologisk regi, vil jeg opfordre til at bestyrelsen kontakter Herning Sygehus mhp. at søge henlagt projekterne dertil, også af hensyn til kommende relevante feltundersøgelser, epidemiologiske og laboratoriemæssige delprojekter, som nærmest er ikke-eksisterende globalt.

Med kollegial hilsen Mauri Johansson, MHH, Speciallæge i samfundsmedicin/arbejdsmedicin (herunder miljømedicin) Sportsvej 17, 7441 Bording

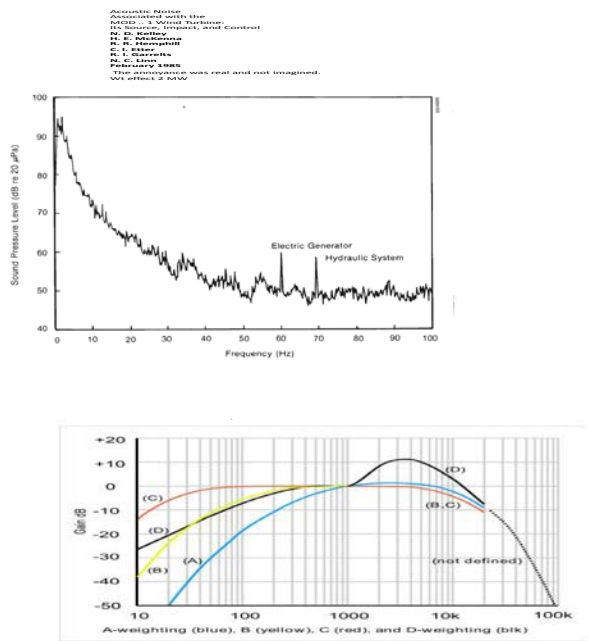
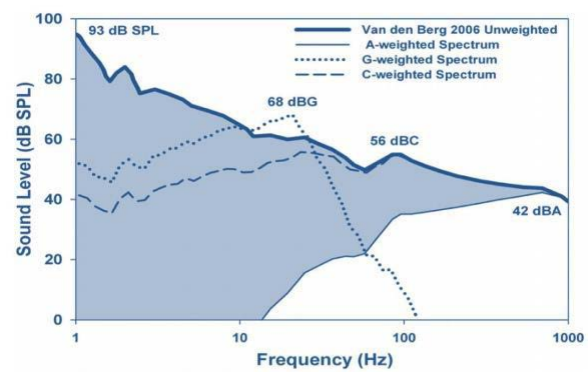

Figure 3. Different weightings over the frequency range of 10–20000 Hz [10]

5

The Sounds of High Winds — the effect of atmospheric stability on wind turbine sound and microphone noise
G. P. van den Berg, Doctoral Thesis, University of Groningen, the Netherlands, May 2006

8